

Родбърг

Когато кристално сините очи на Родбърг най-накрая съзерцаха заснежените брегове, търсени тъй дълго от него, той настръхна.

Бяха минали няколко години, откакто онзи неукротим младеж бе започнал своето проучване. И няколко седмици откакто той, вече в статута си на зрял мъж, се бе отправил на север, по пътя на откритите следи. При заминаването си – усмихнат, с късо подстригани руси коси, гладко избръснат, издокаран в хубавото си благородническо облекло от своя край. Сега – разрошен, брадясал, навлечен с дебелите дрехи, необходими за оцеляването из тези тъй студени точки на света. Изморен от самотното пътуване и още по-уморен да чува присмеха на хората спрямо мечтите си.

Но ето, че си бе струвало – Родбърг най-сетне бе открил онова приказно северно кътче от планетата, за което се говореше, че е само легенда. Сега оставаше единствено да се окаже реална и другата част от легендата – че в тази местност живееше онзи добър белобрад старец, който всяка година на Рождество обикаляше света, за да дарява хората с радост послучай този тъй свят празник.

Артур бе прославил великите Британски земи с подвизите си. Да Винчи бе направил революции в културата и в други фундаментални сфери на Ренесанса. Екатерина, със своя неподражаем размах в империята си неслучайно си бе заслужила прозвището Велика. А за някои от славните древни викинги от неговия собствен роден край пък се твърдеше, че нявга първи сред жителите на Стария свят били достигнали земите на Новия, който в последните десетилетия бе извоювал своята независимост.

И ето го сега него, Родбърг, отправил се със стария си кораб към мисия, която щеше да запише и неговото име в историята. Бе тъй близо до *своето* велико откритие...

Насочвайки големия плавателен съд сред студените северни води към не по-малко мразовитата на вид заснежена пустош, изписваща се пред погледа му, Родбърг си отдъхна не само, защото дългогодишната му вяра бе на път да се оправдае. Корабът му, макар и негов верен спътник в пътешествията, вече бе твърде стар – на цели няколко столетия - и като че по чудо още се движеше. Съответно бе облекчение, че поне за известно време нямаше да се налага героя да го поддържа и придвижва с надеждата, че някъде по него няма да изникне някоя непоправима пробойна.

Удовлетворението от тези мисли прие нови висоти, когато котвата бе спусната и корабът се спря на едно място, недалеч от брега, а Родбърг се качи на една малка лодка и се понесе трепетно натам. Да заседне лодката сред заснежената земната повърхност докара нова вълна от емоции – тогава героят слезе от нея и забързано се насочи навътре, сред дебелията недокосната покривка от снегове. Чувстваше се благодарен, че в момента имаше възможността да е облечен с достатъчно дебели дрехи и да носи завидно топли обувки – иначе вероятно тялото му щеше да се вкочани още на първите минути от прехода.

Ненадейно от небесата започна да се сипе... още сняг. Обозрявайки висините и нежните бели снежинки, които обсипваха цялата околност, включително самия него, Родбърг се усмихна благо.

Беше голям ентузиаст. Може би дори наивно голям.

“Ти си луд” – бяха му казвали толкова хора – “Онзи старец е просто мит. Дирейки го ще си пропилиеш живота. Накрая може и да го загубиш.”

Но Родбърг никога не бе слушал тези хора. И сега това му се отплащаше – той вече пристъпваше сред земи, до които човешки крак вероятно рядко бе достигал в историята. И все пак, очевидно имаше някой, който някога се бе възползвал от самотата на този студен край, за да го превърне в магично място, достойно да роди митовете за себе си...

Той бе някъде тук. И Родбърг скоро щеше да го открие... Да се запознае с него... Да му сподели възхищението си от особата му и да го помоли да позволи историята му да бъде разказана на света.

И това щеше да се случи точно навръх Рождество – този тъй символичен ден...

Зареден с енергията на цяла армия, Родбърг вървя ли, вървя, докато междувременно снегът засипваше всичко наоколо, но не бе способен да засипе ентузиазма му. Неусетно денят се изниза и даде път на нощта. А през нощта на мъжът започна да му става доста по-студено, въпреки което той не се спря. Започваше сериозно да се задъхва, но не се отказа.

Ала някъде след полунощ умората и замръзването си казаха думата – така, че Родбърг осезаемо забави своята крачка. В душата му се опита да потрепне онази мисъл ‘Ти сгреси’, но той не й позволи да го обладае... Продължи.

Намираще се на високи възвишения, където снежната виелица безпощадно брулеше оголената част от ръцете му, когато ненадейно... пред погледа му се появи изящество, несравнимо с други неща, които бе виждал в живота си досега.

Северното сияние. Бе чувал толкова много за него, а в някои райони от своя роден край дори бе съзерцавал нотка от неговата прелест там, сред планините в далечината... Но сега бе друго. Сега цялото му зрение можеше просто да се потопи във феерията на едно от най-удивителните природни явления и дълго да си останат просто така...

Но Родбърг знаеше, че нямаше време за губене. Поемайки си тежко от ледено студения въздух, който сякаш вече го замръзваше и отвътре, той немощно продължи да прави още и още крачки сред снеговете, които вече стигаха почти до гърдите му.

“Трябва да е някъде наблизо... някъде наблизо...” – повтаряше си наум, а понякога и на глас, мъжът, но шепотът на словата му сякаш отлиташе и се загубваше нейде там, из нищото, заедно с безпощадната виелица...

По едно време силата на снежната буря утихна и над местността продължиха да се сипят единствено нежни малки снежинки – като онези, които преди часове бяха посрещнали Родбърг при брега. Ала сега, за разлика от тогава, неговата мощ вече почти не съществуваше. Краката му вървяха едвам-едвам, машинално, полузатворените му очи гледаха в произволни точки някъде надолу, тежкото му дишане подсказваше, че не му оставаше много преди да рухне.

Но стремежа на Родбърг още не се прекършваше.

Макар и зрението му постепенно да се размазваше покрай цялостната влошаваща се кондиция на тялото му наред тези безмилостни условия, очите му съумяха да видят, че недалеч оттук, в подножието на друго полегато възвишение, имаше малка борова горичка. Насочи се към нея, впрягайки сетните си сили – щеше за малко да си почине там, на завет сред скътаните дръвчета, а после щеше да се надигне и да върне устрема си в предишния му боен вид.

Още на първите си стъпки сред дърветата обаче Родбърг осъзна, че може би щеше да му е нужно повече от малка почивка. След още няколко крачки краката му просто отказаха и той се свлече сред снеговете при един някак странно приведен бор.

Заради надвисналите дръвчета тук бялата покривка не бе чак толкова дебела – затова щом коленете на Родбърг опряха земята той не потъна изцяло в сняг, а само до раменете. Уви, и това бе достатъчно, за да го накара да замръзне още повече – и макар красивите нюанси на Северното сияние, които проблесваха измежду клоните на дърветата да приповдигаха духа му, те не можеха да помогнат на тялото му.

Изумително бе, че дори и в тези почти фатални мигове за неговото съществуване, Родбърг още вярваше, че щеше да открие приказния старец и неговия топъл, уютен дом, в който се сътворяваше магията. И че това щеше да се случи в близките часове – само тялото на пътешественика малко да си починеше... Само да си починеше и той щеше да продължи, за да стигне победоносно до заветната си цел.

Дали бе част от плана тази почивка да прерастне в съновен унес – навярно и самия Родбърг не знаеше. Но дойде момент, в който замръзналото му тяло естествено започна да се отпуска, а и без друго едвам държащите се отворени негови очи – да се затварят.

Точно преди да ги е затворил напълно обаче... го видя.

Силуетът. Мъжът с дългата брада, пристъпващ измежду заснежените борове със спокойна походка и неземна величественост в образа си. Доближаваше се до него, но тъкмо преди да е излязъл от сенките на дърветата... се спря. Родбърг още не можеше да различи ясно лицето му, но пък едно бе сигурно – веднъж щом тази фигура се появи в полезрението на уморените му очи, те се отвориха рязко и мигом го извадиха от унеса.

- Ти... - прошепна той, в един от най-трепетните моменти на съществуването си. – Това си... ти... Намерих те...

Очите на премръзналия клетник проблеснаха. На хубавото му все още младо, но загрубяло от времето лице се появи усмивка. Целия се разтрепера с нова вълна от неповторими емоции, когато и слухът му потвърди, че зрението не го лъжеше – новопоявилния се тайнствен човек бе там и му отговори:

- Дали съм този, когото наистина търсиш?

Родбърг премига.

- Да... Разбира се, че си... Кой друг би могъл да бъдеш? Ти си онзи мит. Онази легенда, която се знае отдавна – и която ще се разправя още дълго. Онази... надежда. И животът ми позволи да те срещна точно на Рождество.

Лицето на потъналия в обаятелна мистерия мъж още не се виждаше, но Родбърг можеше да се закълне, че той се усмихна.

- Щастлив съм, че мога да даря сърцето ти с толкова много радост, страннико. Това винаги е била мисията ми. Но нека пак те попитам, с други думи – кой мислиш, че съм?

- Ти си... - промълви Родбърг, но гласът му секна. Онзи мъж, когото търсеше, нямаше изявено име. А съзнанието на премръзналия понастоящем се чувстваше твърде разхвърляно и почти изгубило се сред студа, че той да може да обясни с пълна яснота всичко, което знаеше по отношение на тази легенда – Казах ти... ти си надеждата. Онзи благ дух, който ни е нужен в свят като днешния.

Мъжът сред сенките си пое от студения въздух с наслада.

- Ах... да бъда нужен... Не знаеш колко силно съм копнял за това... с цялото си същество... - направи още няколко бавни крачки към отмалялия мъж, чиито очи отново бяха започнали да се затварят. Съвсем скоро тайнствения непознат излезе от сенките, но неспособния да остане още дълго буден треперещ скитник пак не успяваше да го

обозре добре с размазаното си зрение. – А няма ли да е още по-хубаво *всички ние* да намерим начина да бъдем *нужни* някому? Да даряваме отсрещния с добро, а и той да дарява нас със същото? – тук лицето му надвисна над отпусналия се немощно назад друг мъж. Усмихна му се благо, изричайки - Силите на устремения във вярата си могат да са безгранични, когато са употребени по правилния начин. Използвай своите както подобава, Родбърг.

Той някак знаеше името му...

Последното, което накара душата на Родбърг да потрепне преди тялото и съзнанието му напълно да затворят очи.

***

Дойде ново утро.

Топлото северно слънце огря инак вледенените земи. Огря и малката горичка в подножието на възвишението, където младият пътешественик се събуди.

Няколко секунди Родбърг само премигва в опит да се осъзнае и да си... припомни.

Припомни си го. И това колкото го развълнува, толкова и го обърка. Не само заради незабравимата среща с тайнствения непознат, а и заради местоположението на тялото си. То като че не се намираще точно там, където бе загубило съзнание, а малко настрана, под стряхата на леко изкривения, снижен бор. Тук почти нямаше сняг и бе на завет. Или с други думи – притаено кътче, което като по чудо го бе избавило от Бялата смърт.

Нещо го караше да е сигурен – човекът, чието лице Родбърг така и не бе съзрял ясно, го бе спасил, пренасяйки го на сигурно място *тук*.

Признателен с цялата си душа, мъжът под борчето се раздвижи. Изправи се и с небивало блаженство установи, че цялото му тяло все още можеше да се движи и да функционира така, както винаги.

Родбърг се почуди защо ли неговият спасител си бе тръгнал и дали наистина той бе същия онзи вълшебен представител на доброто, чието откриване изначално бе целта на мисията. Но не отдаде много време в чудене – знаеше, че оцеляването му благодарение на този негов мистичен ангел-пазител не биваше да бъде напразно.

В следващите часове Родбърг се върна на кораба си. Започваше да се стъмва, когато се настани на топло в каютата и се наслади на уюта и топлотата там. *Тези* уют и топлота той пожела да пренесе сред необятните заснежени местности, сред които все още се намираще целта на търсенето му – знаеше, че втория път, когато се озовеше сред тях и се сблъскаше с тяхното свирепо посрещане, трябваше да намери някое кътче от дебрите на душицата им, в които сам да създаде... топлота.

Затова героят не се върна към мисията си по тъмно на същия ден – почака до следващия. Още от ранните му зори той се отправи отново на път, но сега със себе си взе и някои материали, които щяха да са му от полза да си изгради някаква по-солидна стряха сред ледената пустош.

Първата такава стряха Родбърг създаде в горичка значително по-близка до брега от онази, в която бе изживял най-запомнящите се мигове в своя живот. Пренощува в нея, а на следващия ден донесе от кораба си още материали и провизии. С тях навлезе още по-навътре в сърцето на това слабо изучено кътче от света...

Ден след ден Родбърг надграждаше уменията си и плановете си. А с тях и стряхите му ставаха по-големи и по-стабилни – те постепенно започваха да придобиват вида и усещането на истински дом.

А дните, докоснати от необятното тайнство на неизменно отлитащото време, неусетно се превърнаха в седмици... в месеци... години...

Родбърг така и не откри онова, което поначало бе тръгнал да търси там, из ледените северни земи – но с отлитащото време той постепенно започна да осъзнава, че всъщност душата му бе привлечена от *друго*. Дали някой ден щеше да намери дома на белобрадия старец от легендите и да разбере дали бе срещнал именно него в онази съдбоносна нощ навръх Рождество – това лека-полека започна да губи досегашното си значение. Защото Родбърг имаше нов устрем.

А в този му устрем минаха още години... и още десетилетия. В които героя, привързал се завинаги към този край, съгради свой собствен дом в него. Китна къща в живописна долина, обградена с борови дръвчета... Място, от което и друг негов природен спътник в приключението – Северното сияние – всяка нощ даряваше мъжа с нови и нови нежни чувства...

Времето, разбира се, неминуемо се отрази и на самия Родбърг. Колкото повече нарастваше надграденото от него из тези северни земи, толкова повече брадата му израстваше и побеляваше... Косите му – тъй или иначе светли, неусетно придобиха нюанси, сливащи ги с внушителната снежна белота наоколо...

Но колкото и да остаряваше тялото му, душата си оставаше млада. А с нея и с нейния устрем той съумя да открие нови и нови начини да използва онова, което ни е дадено по рождение, за да направи не само себе си, а и други хора щастливи. От все още стабилните стволоче на инак стари изсъхнали дървета Родбърг си измайстори нещо като дървена колесница. Вместо коне, впрегна в нея няколко млади и силни северни елени, които бе отгледал още от малки – така, както преди това през годините бе отгледал техните родители, а преди това техните...

Своеобразната шейна с впряг от елени се оказа в голяма полза за възрастния мъж. Чрез нея той бе открил начина да се придвижва из суровите околности с далеч по-завидна бързина. Така кръгозора му неусетно се бе отправил и към земи, до които преди това той така и не бе достигал в живота си.

А из тези земи имаше селища. Селища, пълни с хора – малки и големи, млади и стари, почти всичките добри и сплотени, морални учители на малкото такива, които излизаха от пътя. Хора, които заслужаваха награда за праведния си начин на живот...

И ето – един ден, точно навръх Рождество, хората в едното от тези селища се събудиха, като за да открият, че бяха получили именно такива дарове. Същото се случи и в друго село на следващата година, а на по-следващата – в трето... И така, с течение на времето, все повече жители на северните земи започнаха да вярват в легендата за добрия старец, която и преди бяха чували, но чак сега Съдбата вероятно ги уверяваше в нейната истинност... Някои дори твърдяха, че го бяха хващали по домовете си докато той раздавал подаръците си – и че въпросният миловиден белобрад човечец дори се бе съгласявал да отдели време, за да им разкаже сладкодумно историята си. Други пък бяха сигурни, че именно в нощта, в която той обичайно разнасяше подаръците си, те го били виждали с очите си да се носи приказно нейде там, из небесата, в своята шейна, водена от северни елени...

Дали всичко това това бе истина? Кой знае... Животът е способен да ни поднася много необясними чудатости...

Не бих могъл да ви разкрия какво се случи с Родбърг в последствие – не и в тези редове. Но пък ще ви кажа, че с времето историята на добрия белобрад старец от севера, неговите подаръци и вълшебната шейна с впряг от елени се разчу в неочаквани мащаби. Популяризиран заради чистото и милосърдно вълшебство, което поначало притежаваше в образа си, той се превърна в нещо повече от фолклорна легенда – с вековете идеята за този вълшебен герой, придружаван от онези имена, които хората сами започнаха да му дават, придобиха вид на траен символ в културата. Някои от тях -действително вярващи в съществуването му, а други – не. Но повечето превърнали го в неизменна част от живота си – дотогава, че дори те сами засилиха и превърнаха в едва ли не неписан закон традицията да си разменят подаръци на същия този и без друго важен ден. Рождество.

Не всеки би повярвал, но запленяващи истории като тази всъщност понякога имат силата да излязат дори извън пределите на земната популярна култура. Колкото и невероятно да звучи, същото се случи и с историята на Родбърг. Неговият удивителен път през премеждията в името на съкровенната си вяра се прочу дори в други светове... и в други измерения.

Именно в далечното бъдеще на алтернативна вселена съществуваше уникален хуманоиден робот, поначало съдържащ у себе си плашещо забележителната функция да преплита в изкуственото си съзнание всевъзможни знания както от своето пространство, така и от други такива. Сред тях един от безспорно най-открояващите се в неговото механично битие разкази от край време се явяваше именно този за въпросния белобрад старец от онзи друг свят.

И на неговата собствена планета – тази на робота – подобен популярен образ бе съществувал в културата от хилядолетия в различни вариации, но съвсем не в същия си вид, не със същата история. Затова и идеята за него не впечатляваше дори частица от изкуственото съзнание на умния андроид тъй силно, както онази, тясно обвързана със смелия Родбърг и неговата борбеност.

Затова тази конкретна история или дори само обвързаното с нея човешко име неминуемо *трябваше* да бъдат разпространени и наложени по дори още по-мащабни начини из световите. Те и едно от най-изявените в леденото технологично съзнание на робота послания от също ледено запленяващия разказ – вълпено в едва няколко слова, които и той самия малко или много бе превърнал в своя мантра във времето.

Словата на тайнствения спасител от снежната гора:

“Силите на устремения във вярата си могат да са безгранични, когато са употребени по правилния начин.”